

Богдан Котлярчук

*Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.Підстригача НАН України,
Український науково-технологічний центр (УНТЦ),
м. Львів, Україна*

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР: ЦІЛІ, ПРОГРАМИ ТА ПРІОРИТЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Мета створення, фундатори і статус УНТЦ:

- **УНТЦ** – міжурядова некомерційна організація зі статусом дипломатичної місії, акредитована при МЗС України;
- **УНТЦ був створений 25 жовтня 1993 року** (підписана міжурядова угода і затверджений Статут), а з 1995 року почав фінансувати наукові проекти;
- **Метою створення і діяльності УНТЦ є** запобігання розповсюдженню наукових знань і технологій військового характеру після розвалу СРСР, сприяння у переорієнтації науково-дослідних установ колишнього Радянського Союзу на мирні цілі та їх подальшому самодостатньому розвитку шляхом грантової підтримки науковців та інженерів і залучення їх до світового наукового співтовариства;
- **Фундаторами УНТЦ є** США, Канада, Швеція (заміщена Європейським Союзом у 1998 р.) та Україна. Пізніше до міжурядової угоди про створення УНТЦ долучились Грузія, Узбекистан, Азербайджан та Молдова. Узбекистан вийшов зі складу держав-реципієнтів УНТЦ у 2009 р.;
- **За час існування УНТЦ було проведено 34 конкурси** наукових проектів, на яких підтримано **1620 проектів**. Загальна сума фінансування проектів з боку УНТЦ за весь час його діяльності складає **235 млн. дол. США**.

2. Науково-технічні сфери проектів УНТЦ:

- Ядерна енергія та ядерна безпека;
- Альтернативні та відновлювані джерела енергії;
- Екологія та моніторинг довколишнього середовища;
- Авіа-космічні технології та аеронавтика;
- Біотехнології і генна інженерія та їх застосування;
- Біобезпека та біозахист людини і довкілля;
- Наноматеріали і нанотехнології та їх застосування у функціональній електроніці, джерелах енергії і медицині;
- Нові комп'ютерні та комунікаційні технології і системи;
- Вірусологія та епідеміологія: моніторинг і запобігання розповсюдження небезпечних захворювань;
- Фізичне матеріалознавство і нові конструкційні матеріали;
- Нові методи неруйнівного контролю матеріалів і конструкцій;

- Математичне моделювання процесів і явищ в різних сферах людської діяльності та довколишнього середовища.

3. Основні програми і напрямки діяльності УНТЦ:

- Програма регулярних проектів (завершилась у 2012 р.);
- Програма науково-комерційних проектів (державне та приватне комерційне партнерство у сфері наукоємких технологій та матеріалів);
- Програма цільових ініціатив (фінансування наукових проектів з пріоритетних напрямків сумісно з країнами-реципієнтами УНТЦ);
- Програма цільових досліджень з глобальних напрямків;
- Програма підтримки патентування за результатами діючих проектів УНТЦ;
- Програма грантової підтримки вчених для участі в міжнародних наукових конференціях, виставках та зустрічах із зарубіжними партнерами;
- Програма проведення контактних семінарів і конференцій в країнах-реципієнтах УНТЦ з питань пошуку комерційних партнерів та налагодження співпраці з ними;
- Навчання персоналу і методична допомога в сфері трансферу технологій та планування самодостатнього розвитку наукових колективів (програма STCO);
- Цільові навчальні семінари, круглі столи і практикуми для науковців та інженерів з питань підготовки успішних проектних пропозицій;
- Співпраця з іншими державними і недержавними науковими фундаціями (FP7, GIPP, NSF, NASA, CRDF, та ін.), та їх адміністративна підтримка.

4. Інноваційні пріоритети програм УНТЦ:

- Практична спрямованість та комерційна привабливість розробок, як критерій оцінки та відбору проектів УНТЦ;
- Новизна наукових підходів та переваги пропонованої розробки над існуючими аналогами, як необхідна вимога до проектних пропозицій і участі в конкурсі проектів УНТЦ;
- Відповідність пропонованої розробки до пріоритетних напрямків розвитку науки і народного господарства країн-реципієнтів (зокрема, для проектів програми цільових досліджень УНТЦ-НАН України);
- Планування самодостатнього розвитку творчого колективу на стадії підготовки проектної пропозиції та звітування по проектах УНТЦ;
- Пріоритетність цільових та комерційних партнерських проектів;
- Фінансова і методична підтримка з питань патентування та захисту інтелектуальної власності виконавців проектів УНТЦ.

(Див. більше про УНТЦ на веб-сторінці: www.stcu.int)